

"הצדיק הבודד" – מזמור א'

א. הדרגתיות מתהפכת:

"אשרי האיש אשר:

לא הלך בעצת רשעים

ובדרך חטאים לא עמד

ובמושב לצים לא ישב"

[הלך – עמד – ישב]

[עצה – דרך – מושב]

[רשעים – חטאים – לצים]

- עבודה זרה, דף י"ח ע"ב:

"דרש רבי שמעון בן פזי: מאי דכתיב 'אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב', וכי מאחר שלא הלך היכן עמד ומאחר שלא עמד היכן ישב ומאחר שלא ישב היכן לך, אלא לומר לך שאם הלך סופו לעמוד ואם עמד סופו לישוב ואם ישב סופו ללוצ'."

- ראב"ע על א', א:

"אשרי האיש - קדמונינו ז"ל אמרו כי עמד קשה מן הלך וישב קשה מכולם אם כן יהיו הלצים רעים מחטאים".

ב. פס' ג: "וכל אשר יעשה יצליח" – מי?

ראב"ע במקום: "וכל אשר יעשה יצליח - ישוב על האדם הנמשל לעץ. ויש אומרים כי ישוב כל אשר יעשה יצליח על העץ, כי אם יוקח ממנו סעיף ויוטע יצליח".

ג. בין הצדיק לרשע:

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים

לא כן הרשעים

כי אם...

כי אם

והיה פגע שתול על פלגי מים

כמץ אשר תדפנו רוח

ד. חתימת המזמור:

"על כן לא יקמו רשעים במשפט

וחטאים בעדת צדיקים

כי יודע ה' דרך צדיקים

ונדך רשעים תאבד".

מכללת יעקב הרצוג

ימי עיון בתנ"ך

קיץ תשס"ז